

Sak 31/07 Opptakstrammer og regulering av adgang til studier ved UiS studieåret 2007-2008 (2007/1567)

Saken gjelder:

Opptakstrammer og regulering av adgang til studier for kommende studieår

Hovedproblemstilling:

Lov om universiteter og høyskoler forutsetter at alle studier i utgangspunktet er åpne. Adgangen kan reguleres dersom ressurs hensyn tilsier dette. Reguleringen gjelder for ett år av gangen, og for hvert studieår skal styret vedta regulering og adgang til studier ved UiS.

Saken redegjør for grunnlaget for forslag til opptakstrammer for kommende studieår, og dokumenterer de viktigste endringene i forhold til opptakstrammene for inneværende studieår.

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar regulering av adgang til universitetets studieprogrammer og fastsetter opptakstrammer for Universitetet i Stavanger i samsvar med vedlagte tabell
2. Fakultetene gis rom for å omdisponere opptaksmåltallene dersom søker tallene tilsier dette. Omdisponering i forhold til styrets vedtak skal meldes til universitetsdirektøren.

Per Ramvi
universitetsdirektør

Saksbehandler: Birgitte Tysdal, tlf.: 51 83 45 71

Vedlegg

UNIVERSITETET I STAVANGER
Styret

SAK 31/07 OPPTAKSRAMMER OG REGULERING AV ADGANG TIL STUDIER VED UNIVERSITETET I STAVANGER
STUDIEÅRET 2007/2008

Innledning

Lov om universiteter og høyskoler forutsetter at alle studier innen høyere utdanning i utgangspunktet er åpne. Adgangen til det enkelte studium kan etter lovens § 39 reguleres dersom ressurs hensyn krever dette. Reguleringene gjelder for ett år om gangen, og for hvert studieår skal styret vedta regulering og adgang til studier ved Universitetet i Stavanger.

Universitetsdirektøren fremmer med dette forslag til opptakskrav for studieåret 2007/2008 fordelt på grader, profesjonsutdanning, studieprogram inn til ett år samt fordypninger. Forslag er basert på vurderinger og anbefalinger fra fakultetene.

Fakultetene fremmer forslag om noen viktige endringer i opptakskrav sammenliknet med forrige studieår. Endringene gjenspeiler noe endret nasjonal kapasitet, forventninger om gode søkertall basert på tall fra 2006 og nye studieprogrammer som styret etablerte 2. november 2006. På noen studieprogrammer vil det være vesentlige kutt i opptaksplassene, som reflekterer antatt svakt rekrutteringsgrunnlag og omprioriteringer.

Kunnskapsdepartementets tildeling og styring av kapasitet

Kunnskapsdepartementet har fordelt 674 mill kr for 2007 til Universitetet i Stavanger, som inkluderer en tilleggsbevilgning på kr 2,948 millioner til økt opptak knyttet til videreføring av 15 studieplasser i allmennlærerutdanning og 10 studieplasser i førskolelærerutdanningen som ble opprettet i 2006 samt videreføring av 13 studieplasser i ingeniørutdanningen (tildelt i 2005). Reduksjon på 20 studieplasser i sosionomutdanningen er videreført¹.

Det faglige, administrative og finansielle ansvaret for ABIOK-utdanningene² er fra i år overført til institusjonene medfølgende en budsjetttramme på 4,19 mill kroner. Disse utdanningene er ikke nye, men det er nytt at de finansieres over ordinært budsjett.

15 ekstra studieplasser innen praktisk-pedagogisk utdanning som ble opprettet i fjor er ikke videreført i år. Netto antall nye studieplasser for studieåret 2007/2008 er derfor 18, når ABIOK-utdanningene holdes utenfor.

Departementet fastsetter aktivitetskrav for sykepleierutdanningen til 159 60-studiepoengs-enheter av opptak høst 2006, og et samlet aktivitetskrav på 32 60-studiepoengsenheter av opptak vår 2006 på ABIOK-utdanningene³. Departementet forutsetter at opptaksnivået til realfag og ingeniørutdanningene blir videreført på minst samme nivå som tidligere. Dette markerer ingen endring fra fjoråret. Departementet fastsetter heller ikke i år aktivitetskrav knyttet til lærerutdanningene, men presiserer at de vil følge nøye med på rekrutteringen til grunnutdanningene ved hver enkelt institusjon.

¹ Jfr. Tildelingsbrev 2007 for Universitetet i Stavanger, avsnitt 1.2

² Anestesi-, barnepleie-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleierutdanninger. De fire første skal ha opptak høst 2007, mens kreftsykepleie skal ha nytt opptak høst 2008.

³ Departementet legger til grunn at det fortsatt vil variere hvor ofte det tas opp studenter til disse utdanningene, slik at man må se flere år i sammenheng for å kunne fastslå hvorvidt aktivitetskravet nås. Størrelsen på opptaket skal derfor tilpasses dette.

Fakultetenes forslag til opptaksrammer 2007/2008

I vedlegg 1 følger en oversikt over de studieprogrammer som det skal tas opp studenter til neste studieår, og forslag til opptaksrammer for hvert av disse.

Doktorgradsstudier er ikke omfattet av ordinære opptaksrammer og er derfor ikke inkludert i det vedlagte tallmaterialet. For disse studiene praktiseres fortløpende opptak. Det er heller ikke tatt med opptak til emner mindre enn 30 studiepoeng, samt opptak til 2. eller 3. år av flerårige studieprogrammer.

I styresak 07/06 ble det vedtatt en samlet opptaksramme på 3156 opptaksplasser for inneværende studieår. I tillegg var 230 plasser reservert opptatte studenter slik at samlet antall studieplasser ble satt til 3386. For dette året foreslås en samlet opptaksramme på 3205 opptaksplasser, en økning på 49 opptaksplasser. I tillegg foreslås det 288 plasser som reserveres allerede opptatte studenter, slik at samlet antall tilgjengelige studieplasser for kommende studieår blir 3493⁴.

Det humanistiske fakultet (HUM)

Fakultetet har redusert opptaksrammen i forhold til fjoråret. Tilgjengelige opptaksplasser er redusert med 66, til 1222 opptaksplasser. Antall reserverte studieplasser er imidlertid økt fordi fakultetet har reservert en noe større andel studieplasser til interne studenter som velger fordypningsfag (allmennlærerstudenter, studenter på bachelorprogrammer).

De viktigste endringene er knyttet til oppretting av nye studieprogrammer samtidig med at noen masterprogrammer kun har opptak annethvert år og at andre programmer får redusert opptak. De viktigste endringene på grunnutdanningene er: *Førskolelærerutdanning* tilbys fra i år også som deltidsutdanning med 35 opptaksplasser. I tillegg vil *barnehagepedagogikk* være et deltidsstilbud med 40 studieplasser. Dette er et tilbud som er utviklet med særskilt finansiering fra departementet. Opptaksplassene på årsstudiene *engelsk, fransk, historie, nordisk og tysk* er redusert med til sammen 75 studieplasser som en tilpassing til forventet søknadsnivå. Årsstudiene i *kunst/håndverk, drama og samfunnsfag* er økt med til sammen 45 studieplasser. *Tysk årstudium med didaktikk* er trukket fra opptaket pga for lav søking fra interne studenter.

På videreutdanningene er det flere endringer: *Master i historiedidaktikk* vil bli tilbudt for første gang og har en opptaksramme på 20 plasser. *Master i grunnskolens matematikkfag* er utviklet med særlig tanke å styrke realfagskompetansen hos fremtidige lærere i tråd med realfagssatsing og Kunnskapsløftet. Det er likevel et smalt tilbud og opptaksrammen er satt til 8 plasser. Opptaksrammen på *master i spesialpedagogikk* er redusert med 10 plasser til 40.

Det er ellers foretatt noe omdisponeringer av studieplasser på Institutt for musikk og dans, for å fange opp godt søkte studier, men totalt sett er antall studieplasser redusert med fem plasser.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)

Fakultetet har en økning i forslag til opptaksrammer på 55 studieplasser fra 1193 til 1248 plasser. Dette skyldes overføring av ABIOK-utdanningene og forskyvning av opptak på helseøsterutdanning fra 2006 til 2007. 75 plasser er deltidsplasser på *helseøsterutdanning, aldring og eldreomsorg* samt *rusproblematikk*. Disse er videreutdanninger som gir 60 studiepoeng over 2 år, finansiert over grunnbevilgningen.

Fakultetet har redusert opptaksrammen på bachelor i *sosialfag* (sosionomstudiet) fra 100 til 80 opptaksplasser som en respons på nasjonal reduksjon av kapasiteten i 2006 og 2007. Reduksjonen kan forøvrig sees i sammenheng med det nye masterstudiet i *sosialt arbeid* som har første opptak i 2007 med 30 plasser. Fakultetet har også omfordelt 20 studieplasser innenfor *økonomi og administrasjon* fra bachelornivå til masternivå og 5 studieplasser fra master i *kunst- og kulturvitenskap* (15 plasser) til *samfunnssikkerhet* (20 plasser).

Som nevnt tidligere er finansieringen av de såkalte ABIOK-utdanningene overført til grunnbevilgningen. Måltallene er fordelt på fire utdanninger, mens det siste, *kreftsykepleie*, ikke har nytt opptak før høst 2008.

På grunn av en vanskelig personalsituasjon planlegger fakultetet ikke opptak til videreutdanning i *ledelse og administrasjon*, 60 studiepoeng deltid over to år, som etter planen skulle ha nytt opptak tilsvarende 15 heltidsplasser i høst. I stedet er disse studieplassene omfordelt til master i *sosialt arbeid* som får 10 plasser mer enn planlagt ved etablering av studiet og master i *endringsledelse*, som øker opptaket med 5 plasser.

⁴ I fjorårets styresak ble det synliggjort at det reserveres enkelte plasser til NOMSA-studenter. Dette er ikke gjort i år, da Opptakskontoret opplevde at dette ikke hadde noen praktisk betydning.

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet (TN)

Fakultetet har i stor grad beholdt forslag til opptaksrammer som for fjoråret for bachelorprogrammene. *Data* har fått redusert opptaket med 10 studieplasser og *teknisk realfag* har fått redusert rammen fra 15 til 10 studieplasser som følge av reduserte primærsøkertall til denne retningen. De 15 studieplassene er overført til det nye bachelorprogrammet i *matematikk*.

De godt søkte studieretningene *bygg* og *petroleum* har ikke fått økt opptaksramme, fordi studiene er laboratorieintensive med begrenset laboratoriekapasitet. Disse to bachelorprogrammene er likevel de største ved fakultetet, med en samlet opptaksramme på 110 studieplasser.

Rammene er oppjustert på de mest populære femårige masterprogrammene, slik at *petroleum* øker fra 10 til 20 opptaksplasser og *konstruksjoner og materialer*, *industriell økonomi* og *samfunnssikkerhet* til sammen øker med 11 studieplasser. De tre nye spesialiseringene innen *offshoreteknologi* har fem studieplasser hver (femårig). Fakultetets forslag inneholder også reduksjon av opptaksplasser til en del av de toårige masterstudiene for å tilpasse seg utfordringene med å rekruttere studenter til disse studieløpene. Arbeidet med å markedsføre masterstudiene særskilt er for øvrig i gang og vil bli redegjort for i egen styresak i juni.

Det nye masterstudiet i *realfag med teknologi – integrert lærerutdanning* har fått 15 opptaksplasser. Det nye masterstudiet i *risikostyring* har opptak til både femårig masterutdanning (5 plasser) og toårig masterutdanning, hvorav den siste har to ulike opptaksgrunnlag til gradene "master i teknologi" eller "master i realfag" (10 studieplasser på hver retning).

Totalt har fakultetet foreslått en økning på 62 studieplasser for kommende studieår.

Internasjonalt opptak

Universitetet i Stavanger arbeider kontinuerlig med å planmessig utvide den engelskspråklige studieporteføljen. Per i dag tilbyr universitetet studieprogrammer via det internasjonale opptaket slik:

TN tilbyr også for kommende studieår *Master in Petroleum Engineering* på engelsk. Studiet har en opptaksramme på 20 plasser. Et nytt program, *Master in Offshore Technology* vil starte til høsten med 20 plasser.

SV tilbyr også i år deler av master i *internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon* på engelsk til et lite antall utenlandsstudenter fra samarbeidsinstitusjoner. Det vil variere hvor mange av disse studenter som tas opp via det internasjonale opptaket.

HUM tilbyr den studieforberevende årsenheten *Norwegian Language and Culture* (NOMSA) som er et viktig rekrutteringstiltak for å nå utenlandske studenter og rekruttere dem til videre studier ved universitetet. Opptaksrammen er i år som i fjor 60. Institutt for musikk og dans tilbyr mye av sin undervisning på engelsk, og har internasjonalt opptak av enkeltstudenter. Instituttet tilbyr dessuten årsenheten *postgraduate Diploma, Music Performance* som hovedsakelig rekrutterer internasjonale studenter. *Master in Literacy Studies* har ikke opptak kommende studieår.

Universitetsdirektørens vurdering

Flere styresaker har i det siste vist at det er grunn til en viss bekymring for utvikling av opptakstill, studenttall, gjennomføringsgrad og studiepoengsproduksjon ved UiS. Universitetsdirektøren er tilfreds med at bevisstheten omkring sammenhengene mellom rekruttering, opptak, gjennomføringsgrad og finansiering nå er økende. Fakultetene har vist vilje til å bruke prosessen med forslag til opptaksrammer mer bevisst og strategisk enn tidligere år.

Sammenhengene mellom rekruttering, opptak, gjennomstrømning og gjennomføringsgrad er komplekse. Det pågår arbeid for å styrke kunnskapen om dette og synliggjøre sammenhengene og de kortsiktige og langsiktige konsekvensene av de valgene som foretas. Studiepoengproduksjonen har i 2006 økt med 15 studiepoengsenheter, noe som er positivt sammenholdt med faren for ytterligere nedgang. Det samlede studenttallet øker ikke, og i enkelte programmer er det betydelig underoppfylling. Derfor mener

universitetsdirektøren at godt søkte studier må gå for "full maskin" for å sikre økonomisk inntjening i form av studiepoengsproduksjon, men også for å sikre rekrutteringsgrunnlaget til masterstudiene. Universitetsdirektøren vil understreke at når universitetets programportefølje utvikles i høyden, er det fortsatt viktig at kapasiteten på bachelorprogrammene opprettholdes med tanke på rekrutteringsgrunnlaget for masterutdanningene og av hensyn til studiepoengsproduksjon. Fakultetene må i den videre planlegging være oppmerksomme på at utvikling av porteføljen må ha en balanse mellom nivåene, slik at etablering av nye masterprogrammer ikke medfører en nedprioritering av bachelorutdanningene.

I årets arbeid med å fastsette opptakstall har universitetsdirektøren bedt fakultetene vurdere om det er mulig å omfordele kapasitet fra dårlig søkte til godt søkte programmer. Fakultetene har fulgt opp dette i sitt arbeid med opptaksrammene, selv om det foreliggende forslaget til opptak viser at det er vanskelig å gjøre store endringer i kapasitet på kort sikt. Universitetsdirektøren vil se til at arbeidet følges opp videre slik at universitetet utnytter sitt søkerpotensial optimalt. Med tanke på årets opptak har fakultetene fullmakt til underveis å omdisponere studieplasser dersom søkergrunnlaget og fakultetets kapasitet skulle tilsi dette.

For årets opptak planlegger universitetsdirektøren også å iverksette tiltak knyttet til selve opptaksprosessen. I første omgang planlegges det en bedre oppfølging av universitetets primærsøkere i "fredningstiden" fra 15. april til august for å påvirke studenter som har UiS som sitt førstevalg til å ta i mot studieplass og møte til studiestart.

Erfaringen viser også at det skjer et betydelig frafall etter at søkere har takket ja til et studietilbud, og også til en viss grad etter at studenten har møtt til studieoppstart. Overbooking er derfor et viktig tiltak. Universitetsdirektøren vil påse at fakultetene overbooker for å sikre at studieprogrammer med god søking fyller opptaksplassene.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar regulering av adgang til universitetets studieprogrammer og fastsetter opptaksrammer for Universitetet i Stavanger i samsvar med vedlagte tabell
2. Fakultetene gis rom for å omdisponere opptaksmåltallene dersom søker tallene tilsier dette. Omdisponering i forhold til styrets vedtak skal meldes til universitetsdirektøren.

Stavanger, 11. april 2007

Per Ramvi
Universitetsdirektør

Kristofer Henrichsen
Utdanningsdirektør

Saksbehandlere:
Marianne Simonsen, Felles ressurscenter
Birgitte Tysdal, Utdanningsavdelingen

Vedlegg: Tabell over forslag til opptaksrammer for studieåret 2007-2008 (excel-fil)